

تأثیر بیمه بر توسعه فعالیت بخشهای صنعتی و کشاورزی

سیدعلی میلانی

(رئیس صندوق بیمه محصولات کشاورزی)

روند رشد جمعیت جهان، تولیدات کشاورزی را در آینده با کمبود روبه‌رو خواهد ساخت و تکافوی نیاز روزافزون به مواد غذایی را نخواهد کرد. براساس نظر مالتوس این امر با آهنگ رشد سریع جمعیت در بستر زمان تشدید خواهد شد. این کمبود چیزی نیست که همانند بسیاری از کالاها بتوان از آن چشم پوشید و در نهایت جان انسانها را در معرض تهدید قرار خواهد داد. از سوی دیگر، صادرکنندگان محصولات کشاورزی در عرصه جهانی به‌طور عمده کشورهای بی‌نیاز از این محصولات هستند و آن را به مثابه نوعی حربه سیاسی به کار می‌گیرند. از این روست که هدف بالا بردن سطح تولید محصولات کشاورزی تا رسیدن به خودبسنایی و نیز ورود به بازارهای مبادله کالاهای کشاورزی در دستور کار سیاست‌گذاران کشور قرار گرفته است.

در بخش کشاورزی، «توسعه» به معنای تعالی جامعه روستایی و ارتقای سطح رفاه و آسایش از دیدگاههای اقتصادی و فرهنگی است. به عبارت بهتر توسعه در این بخش مترادف است با تولید بیشتر، افزایش بازده، ارتقای سطح زندگی کشاورزان، رفع فقر و محرومیت زدایی، ایجاد اشتغال، و ... اما توسعه در بخش کشاورزی در گرو ورود تکنولوژی است و این امر مستلزم سرمایه‌گذاری بیشتر. افزایش بازده و تولید محصولات کشاورزی و ایجاد کارخانه‌های مواد غذایی در مناطق روستایی، چارچوب توسعه اقتصادی مناطق روستایی را تشکیل می‌دهد. پاسخگویی به تقاضای داخلی برای محصولات کشاورزی و تولید مازاد بر تقاضا با هدف و جهت‌گیری صادرات آنها برابند و نتیجه اتخاذ چنین سیاستی است. اما مسأله کلیدی برای تشویق کشاورزان جهت دستیابی به سطح بالای تولید تثبیت درآمد کشاورزی و داشتن تضمین برای سرمایه‌گذاری است.

با توجه به درآمد و منابع مالی اندک کشاورزان، مکانیسم کمک متقابل یعنی «بیمه کشاورزی» سهم مهمی در تحقق هدفهای یاد شده دارد. توسعه اقتصادهای روستایی، به کارگیری روشهای پیشرفته کشاورزی را در پی خواهد داشت و این فراگرد به کمک «بیمه» و بر اثر افزایش قدرت خرید خانوارهای کشاورز حاصل می شود و با هر حادثه طبیعی مثل طوفان یا سیل توان مالی و بقای کشاورز در عرصه تولید مورد تهدید قرار نمی گیرد و دچار نوسان نمی گردد.

شناخت بخش کشاورزی

بخش کشاورزی ایران از چهار زیر بخش تولیدی زراعت و باغبانی، دامپروری، جنگلداری و شیلات تشکیل شده است. براساس حسابهای ملی ایران دو زیر بخش زراعت و دامپروری بیشترین سهم فعالیتها را در این بخش به عهده دارند.

این بخش علاوه بر تأمین غذای جامعه بخش عمده ای از نیازهای صنایع به مواد خام را برآورده می سازد. نکته بسیار مهم اینجاست که فعالیت در بخش کشاورزی را تقریباً به طور کامل بخش خصوصی انجام می دهد و دولت جز در موارد بسیار محدود هیچ گونه دخالتی ندارد و صرفاً نقش ارشادی، حمایتی و برنامه ریزی برای حفظ و حراست از مجموعه بخش را به عهده دارد. وجود ذخایر و ثروتهای عظیم زراعی، دامی و آبزیان در این شعب موجب شده است تا محور برنامه های توسعه خاصه برنامه دوم پنجساله توسعه کشور در جهت کشاورزی قرار گیرد. در تبیین هدفهای برنامه دوم آمده است که رشد و توسعه پایدار اقتصادی با محور بودن بخش کشاورزی، تلاش در جهت کاهش وابستگی اقتصاد کشور به درآمدهای حاصل از نفت، حمایتهای مالی و تشویق توسعه صادرات محصولات کشاورزی، و ایجاد انگیزه های قانونی، اعتباری و فنی برای جلب هر چه بیشتر سرمایه گذاری در بخش کشاورزی امکان پذیر خواهد بود. جدول شماره ۱، سهم بخش کشاورزی را در سالهای برنامه اول توسعه و جدول شماره ۲ سطوح کشت و تولید محصولات اساسی را نشان می دهند. در جدول شماره ۳ نیز موجودی دام کشور از دید آمار ارائه شده است.

جدول ۱. درآمد و تولید ناخالص داخلی برحسب فعالیتهای اقتصادی به قیمتهای ثابت سال ۱۳۶۱

(به میلیارد ریال)

گروه	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲
کشاورزی	۲,۷۴۶	۲,۹۶۷/۵	۳,۱۲۰/۲	۳,۳۵۱/۶	۳,۵۳۵/۷
نفت	۱,۸۸۹/۵	۲,۲۶۴/۷	۲,۵۱۶/۷	۳,۵۵۳/۵	۲,۶۴۵/۳
صنایع و معادن	۲,۱۰۹/۱	۲,۳۹۱/۸	۲,۸۰۲/۰	۱,۹۳۲/۲	۳,۰۰۰/۰
خدمات	۴,۰۵۵/۳	۴,۴۲۱/۲	۴,۹۴۵/۹	۵,۳۴۳/۵	۵,۷۲۳/۷
نتیجه رابطه مبادله بازرگانی	-۱,۲۸۵/۳	-۱,۳۸۰/۳	-۱,۴۳۹/۳	-۱,۵۷۱/۷	-۱,۶۷۱/۲
تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل	۹,۵۱۴/۶	۱۰,۶۶۴/۹	۱۱,۸۲۷/۸	۱۲,۴۷۷/۸	۱۳,۱۰۱/۰
خالص درآمد عوامل تولید از خارج	۱۶/۹	۱۵/۵	۱۹۶/۷	۱۰۶/۵	۲۸۷/۰
خالص مالیاتهای غیر مستقیم	۲۶۶/۹	۲۶۵/۳	۳۵۶/۴	۲۰۱/۳	۱۲/۸
تولید ناخالص ملی	۹,۷۹۷	۱۰,۹۹۷/۵	۱۲,۲۷۷/۹	۱۲,۹۸۵/۶	۱۳,۴۰۰/۸

جدول ۲. سطح زیرکشت و میزان تولید محصولات عمده زراعی به تفکیک آبی و دیم در سال زراعی ۷۲ - ۷۳

محصول	سطح کشت (هزار هکتار)			تولید (هزار تن)		
	آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع
گندم	۲,۳۰۸	۴,۴۷۳	۶,۷۸۱	۷,۰۴۰	۳,۸۲۹	۱۰,۸۶۹
جو	۷۱۶	۱,۰۴۰	۱,۷۵۶	۱,۹۸۰	۱,۰۶۴	۳,۰۴۴
برنج	۵۶۳	-	۵۶۳	۲,۲۵۹	-	۲,۲۵۹
چغندر قند	۲۰۴	-	۲۰۴	۵,۲۹۵	-	۵,۲۹۵
دانه های روغنی	۱۲۳	۱۰۴	۲۲۷	۱۸۴	۱۰۴	۲۸۸
پنبه	۱۷۱	۱۴	۱۸۵	۳۶۱	۲۶	۳۸۷
پیاز	۴۰	-	۴۰	۱,۱۱۲	-	۱,۱۱۲
سیب زمینی	۱۴۸	۱	۱۴۹	۳,۱۷۵	۱۰	۳,۱۸۵

مأخذ: وزارت کشاورزی، اداره کل اطلاعات و آمار.

(هزار رأس؛ هزار قطعه)

جدول ۳. آمار دام و طیور کشور در سال ۱۳۷۴

تعداد	دام و طیور
۵۰,۳۸۵	گوسفند
۲۵,۷۵۷	بز
۶,۷۸۳	گاو بومی
۸۱۹	گاو دو رگ
۶۰۰	گاو اصیل
۴۳۸	گاو میش
۱۲۳	شتر
۷,۶۳۰	مرغ مادر (گوستی و تخم‌گذار)
۴۵۸	مرغ اجداد
۲۳,۱۳۵	جوجه یکروزه تخم‌گذار
۴۳۹,۰۰۰	جوجه یکروزه گوستی
۴۰,۲۹۷	طیور بومی

مأخذ: وزارت جهاد سازندگی، معاونت امور دام

سهم صادرات محصولات کشاورزی

در مقوله صادرات هم، کشاورزی و تولیدات آن سهم اساسی دارد. در سال ۱۳۷۳ به تقریب ۷,۵۳۰ هزار تن کالای غیر نفتی به ارزش ۷,۷۸۷ میلیارد ریال (۴,۴۵۰ میلیون دلار) به خارج از کشور صادر شده است. سهم کالاهای کشاورزی از صادرات غیر نفتی ۲۳ درصد با وزن ۱,۳۱۰ هزار تن به ارزش ۱,۷۲۴,۴ میلیارد ریال (۹۸۵ میلیون دلار) بوده است. انواع خشکبار، میوه، محصولات دریایی، گیاهان دارویی و صنعتی، پنبه و محصولات دامی از جمله مهم‌ترین اقلام صادر شده بوده‌اند. چگونه می‌توان به تداوم تولید این محصولات که باید به‌طور منظم در بازارهای جهانی عرضه شوند اطمینان داشت؟ شک نداریم که «بیمه» رافع همه موانع و مشکلات سالهای اخیر تولیدات کشاورزی نبوده است، اما یکی از اهرمهای حمایتی بوده که توانسته طی سالهای کوتاهی که از حضورش در بخش کشاورزی می‌گذرد محیطی امن برای تولید، و اطمینان خاطر و آسودگی برای تولیدکننده به وجود بیاورد.

بیمه محصولات کشاورزی و نقش آن در توسعه

چگونه می‌توان فاصله‌ای را که بین تولید و مصرف محصولات کشاورزی به‌ویژه مواد غذایی وجود دارد پر کرد؟ رسیدن به هدف خودبسنایی در تولیدات کشاورزی امری است سهل و ممتنع و تحقق آن به منزله یکی از پایه‌های مهم و اساس توسعه اقتصادی محسوب می‌شود. گفته شده که افزایش تولیدات محصولات کشاورزی تأثیر مستقیم بر کاهش وابستگی به واردات و بازارهای جهانی دارد و در نهایت تأمین استقلال اقتصادی کشور را در پی خواهد داشت. دستیابی به این هدف زمانی میسر خواهد شد که دولت هدفها و سیاستهای خود را در بخش کشاورزی در جهت حمایت از تولید و تولیدکنندگان طراحی و اجرا کند. راهها و شیوه‌های مختلف برای رسیدن به این هدفها وجود دارد که یکی از مهم‌ترین آنها برقراری بیمه و کمک به حق بیمه کشاورزان است.

در چرخه اقتصاد کشاورزی از تولید تا مصرف همواره خطرهایی وجود دارد که غیرقابل پیش‌بینی و پیشگیری است و وقوع آنها خسارتهایی ایجاد می‌کند که موجب سقوط توان مالی و اقتصادی کشاورز می‌شود و عملاً چرخه تولید را دچار اختلال و بحران می‌سازد. این خسارتهای که کشاورزان اولین قربانیان آن هستند با تأثیرگذاری بر عرضه محصولات کشاورزی، کل جامعه را مواجه با نوسانهای بازار و عدم تعادل می‌سازد.

خوشبختانه بانکها و سازمانهای اعتباری در مناطق روستایی به دلیل حضور بیمه و نقش آن در تأمین ثبات و سلامت گردش سرمایه به‌شدت به سمت بیمه‌های کشاورزی گرایش یافته‌اند. این تمایل می‌تواند چاره‌ساز یکی از عوامل اصلی توسعه نیافتگی جوامع روستایی یعنی فقدان سرمایه باشد. با تأمین به موقع و ارائه اعتبار و امکانات مالی بانکها، که با تضمین محکمی چون بیمه برای برگشت وامهایشان میسر می‌شود کشاورز و دام‌دار سرمایه کافی برای ورود به چرخه تولید در اختیار خواهند داشت.

بیمه محصولات کشاورزی در ایران

بیمه در بخش کشاورزی با توجه به شرایط اقتصادی کشور و شرایط حاکم بر آن طراحی شد و صندوق بیمه محصولات کشاورزی مسؤول اجرای آن است. در نخستین مرحله پوشش محصولات استراتژیک زراعی در اولویت قرار گرفت. هدف طرح حمایت از تولید و نیز کمک غیرمستقیم به تولیدکننده و اعاده توان اقتصادی وی در برابر خسارتهای قهری طبیعی است. با قبول این واقعیت که برقراری بیمه، ولو در سطح

محدود، خود عامل مؤثری در انتقال فلسفه بیمه به جامعه روستایی بوده لذا صندوق بیمه برنامه‌های بلندمدت خود را برای گسترش پوشش بیمه‌ای به کلیه فعالیتهای بخش به‌گونه‌ای طراحی کرده که در مقاطع کوتاه، هر برنامه جدید، یک دوره کوتاه مدت آزمایشی را طی نماید. در ضمن در تسری پوشش به سایر محصولات زراعی و دامی در سطح کشور نیز سرعت لازم و هماهنگی با برنامه‌های توسعه کشور داده شود. در این فراگرد، مشکلات فرهنگی نیز از نظر دور نبوده است. برقراری بیمه در جامعه روستایی پدیده‌ای نو تلقی شده و مانند هر نوآوری دیگر، پذیرش آن با مقاومت تولیدکنندگان در بخش کشاورزی مواجه شده است. از این رو پیشرفت طرح مستلزم صرف زمان طولانی بوده است که باید با بهره‌گیری از اصول جامعه‌شناختی روستایی و کاملاً با احتیاط عمل شود.

با نگاهی به عملکرد صندوق در دوره زراعی ۱۳۷۴-۱۳۷۵ (تا پایان مرداد ماه) می‌توان دریافت که در این مدت کم چه کار عظیمی صورت گرفته و صدور بیش از ۳۳۰ هزار بیمه‌نامه، عملاً امنیت تولیدگروههای وسیعی از کشاورزان و دامداران را تأمین کرده است (جدول شماره ۴). اعداد و ارقام عملکرد صندوق بیمه نکات مهمی در بطن خود دارند که می‌توان مواردی چند از آن استنتاج کرد:

الف) انعقاد قرارداد بیمه با بیش از ۴۰۰ هزار کشاورز و دامدار نشان می‌دهد که فرهنگ بیمه طی این مدت کوتاه جای خود را در سطح گسترده‌ای از بخش کشاورزی باز کرده و این جمعیت عظیم پیام بیمه را دریافت کرده است. از سوی دیگر این امر به‌طور خودکار عامل تسریع توسعه بیمه در میان سایر تولیدکنندگان جامعه روستایی خواهد بود. پرداخت هر غرامتی در پی وقوع یک حادثه طبیعی به کشاورز، توجه سایر کشاورزان را به آثار و نتایج بیمه محصولات جلب می‌کند.

ب) زمان شروع و خاتمه قرارداد به‌گونه‌ای انتخاب شده که در آن اصول علمی و موازین فنی محصول مورد توجه قرار گرفته و امکان برقراری نظام کشت را میسر ساخته است. اهمیت این امر از آنجا ناشی می‌شود که رعایت زمان معین در کاشت و برداشت می‌تواند نقش اساسی در تولید محصول خوب داشته باشد و بهترین نتیجه را بدهد. کشاورزان پس از بستن قرارداد بیمه ملزم به رعایت این زمانها هستند و عملاً بیمه محصول آنها را در چارچوب اصولی کشاورزی علمی قرار می‌دهد و اجرای دقیق و به موقع توصیه‌های فنی را از آنها می‌خواهد که خواه‌ناخواه نتیجه مطلوب عاید

تولیدکنندگان بخش کشاورزی می شود؛ نقشی که بیمه به طور غیرمستقیم به عهده گرفته است.

ب) بررسی جدول عملکرد صندوق بیمه بیانگر این واقعیت است که کشاورزان متقاعد شده اند که از برنامه «بیمه» و امنیتی که برای آنها ایجاد می کند منتفع خواهند شد، حتی اگر محصول خوبی داشته باشند و خسارت نبینند. جامعه روستایی باید آگاه شود که با داشتن پوشش بیمه چه چیزی به او داده خواهد شد و در مقابل چه انتظاری از آن می رود. مشکل بودن انتقال این آگاهی به جامعه روستایی از آنجا ناشی می شود که بیمه امری است در گرو آینده و به ظاهر ناملموس.

جدول ۴. خلاصه عملکرد و مبالغ غرامت پرداختی (دوره زراعی ۷۴ - ۷۵) تا پایان مرداد ماه

ردیف	نوع محصول	تعداد بیمه گذار (نفر)	تعداد قرار داد (فقره)	سطح بیمه شده (هکتار)	تعداد غرامت پرداختی (نفر)	سطح خسارت دیده (هکتار)	مبلغ غرامت پرداختی (به ریال)	ملاحظات
۱	چغندر ریشه ای	۵۵,۵۹۱	۱۰,۹۱۵	۱۶۹,۴۰۹	۲,۷۹۱	۵,۳۱۲	۸۷۱,۱۰۸,۸۵۷	
۲	چغندر بذری	۸۷	۸۷	۴,۹۰۰	-	-	-	
۳	گندم آبی	۳۳۱,۳۳۷	۱۸۸,۸۹۱	۱,۳۰۶,۰۶۴	۱۰,۸۱۵	۵۱,۴۷۲	۷,۰۴۶,۹۸۱,۴۹۱	
۴	گندم دیم	۴,۵۹۶	۲,۵۹۵	۵۳,۳۰۰	۱۲۶	۷۳۱	۹۴,۱۹۱,۰۸۰	
۵	پنبه	۶۸,۶۲۹	۵۶,۲۵۷	۳۰۷,۱۶۳	۱,۱۲۴	۴,۱۶۴	۶۸۸,۳۵۱,۷۹۴	
۶	برنج	۳۲,۸۳۷	۳۱,۸۸۸	۷۹,۱۵۶	۳۳۲	۲۵۵	۲۸,۲۰۱,۳۳۵	
۷	سیب زمینی	۵,۱۶۱	۳,۲۶۰	۱۲,۵۶۳	۱۰	۱۶	۲,۶۷۲,۴۸۰	
۸	سیب زمینی (نرخ استمرار تولید)	-	-	۳,۲۹۲	۱۶۳	۸۹۴	۱۰۹,۴۱۳,۱۴۹	
۹	آفتابگردان	۱۰۹	۷۶	۸۸۷	-	۳۰	۲,۸۲۵,۴۰۰	
۱۰	ذرت دانه ای	۴,۸۷۲	۴,۸۷۲	۱۷,۹۴۹	۱	۳	۳۷۸,۰۰۰	
۱۱	سویا	۴,۱۶۹	۴,۱۶۳	۱۰,۲۱۷	۶	۱۵	۱,۴۴۲,۰۱۰	
۱۲	دام عشایر (گوسفند و بز)	-	-	۱۹۴,۵۵۶	-	-	۵۳,۴۵۱,۱۷۳	
۱۳	دام صنعتی	-	-	۱۲,۱۸۱ رأس	-	۳۳۷	۱۴۰,۵۶۰,۰۷۳	
۱۴	اسب	-	-	۷۲	-	-	-	
۱۵	مرغ تخم گذار مرغ مادر	-	-	۶۱,۶۹۹ ۵۸۵,۱۹۵	-	-	-	
۱۶	آبزیان	-	-	-	-	-	-	
	جمع کل زراعت	۴۰۳,۷۸۸	۳۳۱,۰۰۴	۱,۹۵۴,۳۵۰	۱۵,۶۹۸	۶۲,۸۹۲	۸,۸۱۱,۳۷۶,۷۴۲	

جدول ۵. روند توسعه فعالیت‌های صندوق برحسب تعداد کشاورزان بیمه شده و سطوح زیر پوشش

سال / شرح	تعداد کشاورزان بیمه‌گذار	سطح بیمه‌شده (هکتار)	میانگین مالکیت مزارع (هکتار)
۱۳۶۳-۱۳۶۴	۲۹,۸۰۸	۸۸,۹۰۶	۳
۱۳۶۴-۱۳۶۵	۳۳,۰۸۶	۱۰۵,۱۵۰	۳/۲
۱۳۶۵-۱۳۶۶	۷۸,۴۵۹	۲۴۱,۵۴۰	۳/۱
۱۳۶۶-۱۳۶۷	۸۴,۷۷۰	۲۴۸,۲۹۰	۲/۹
۱۳۶۷-۱۳۶۸	۹۷,۶۶۵	۳۳۳,۳۱۹	۴/۳
۱۳۶۸-۱۳۶۹	۱۲۰,۰۰۵	۴۱۰,۵۷۱	۳/۴
۱۳۶۹-۱۳۷۰	۱۴۶,۴۹۴	۵۴۲,۶۰۹	۳/۷
۱۳۷۰-۱۳۷۱	۲۴۷,۹۳۸	۱,۱۳۸,۴۱۱	۴/۹
۱۳۷۱-۱۳۷۲	۲۶۰,۲۱۵	۱,۲۵۳,۲۲۰	۴/۸
۱۳۷۲-۱۳۷۳	۳۱۳,۰۸۰	۱,۴۳۹,۴۶۲	۴/۶
۱۳۷۳-۱۳۷۴	۴۰۰,۴۷۸	۱,۸۰۴,۶۲۹	۴/۵
جمع	۱,۸۱۱,۹۹۸	۷,۶۰۶,۱۰۷	

جدول ۶. حق بیمه‌های دریافتی و ارزش بیمه‌شده مزارع زیر پوشش بیمه

سال / شرح	میانگین حق بیمه دریافتی در هکتار	کل حق بیمه دریافتی (به ریال)	کل ارزش بیمه‌شده (به ریال)
۱۳۶۳-۱۳۶۴	۴,۰۲۸	۳۵۸,۱۱۱,۰۰۰	۱۸,۱۴۹,۹۸۵,۰۰۰
۱۳۶۴-۱۳۶۵	۴,۸۱۱	۵۰۵,۹۷۰,۰۰۰	۲۰,۶۰۶,۶۹۴,۰۰۰
۱۳۶۵-۱۳۶۶	۳,۰۹۳	۷۴۲,۱۲۵,۰۰۰	۴۳,۴۴۲,۲۱۰,۰۰۰
۱۳۶۶-۱۳۶۷	۲,۹۸۹	۷۴۲,۱۷۶,۰۰۰	۵۱,۴۲۱,۵۴۰,۰۰۰
۱۳۶۷-۱۳۶۸	۲,۶۲۸	۸۷۶,۰۳۸,۰۰۰	۷۴,۹۷۶,۸۰۶,۰۰۰
۱۳۶۸-۱۳۶۹	۱,۸۰۵	۷۴۱,۴۲۰,۰۰۰	۱۱۷,۶۵۰,۱۰۷,۰۰۰
۱۳۶۹-۱۳۷۰	۱,۴۰۳	۷۶۱,۵۹۱,۰۰۰	۲۱۶,۰۴۶,۹۲۵,۰۰۰
۱۳۷۰-۱۳۷۱	۲,۲۸۵	۲,۵۹۴,۳۵۲,۰۰۰	۵۶۷,۳۳۶,۰۲۸,۰۰۰
۱۳۷۱-۱۳۷۲	۴,۵۰۸	۵,۶۴۹,۰۶۱,۲۰۰	۶۳۱,۵۰۰,۸۸۴,۰۰۰
۱۳۷۲-۱۳۷۳	۴,۶۱۴	۶,۶۴۱,۳۳۳,۸۰۲	۶۰۰,۳۹۷,۶۰۰,۰۰۰
۱۳۷۳-۱۳۷۴	۵۹۱۲	۱۰,۶۶۸,۶۶۸,۰۰۰	۱,۰۰۵,۹۳۳,۴۵۰,۰۰۰

جدول ۷. سطح خسارت دیده و غرامتهای پرداختی طی سالهای فعالیت بیمه

سال / شرح	سطح خسارت دیده (هکتار)	غرامت پرداختی (به ریال)	نسبت خسارت (درصد)
۱۳۶۳-۱۳۶۴	۶۹۶	۱۰,۰۷۹,۹۵۳	۳٪
۱۳۶۴-۱۳۶۵	۳,۶۷۸	۷۷,۲۹۹,۷۶۷	۱۵٪
۱۳۶۵-۱۳۶۶	۶,۳۷۲	۲۵,۴۰۵,۸۲۵	۶٪
۱۳۶۶-۱۳۶۷	۵,۷۷۷	۱۱۵,۰۲۳,۱۷۶	۱۵٪
۱۳۶۷-۱۳۶۸	۷,۵۰۵	۱۵۹,۲۱۰,۷۲۴	۱۸٪
۱۳۶۸-۱۳۶۹	۱۰,۸۴۱	۳۰۰,۴۴۶,۲۸۸	۴۰٪
۱۳۶۹-۱۳۷۰	۸,۷۴۱	۳۷۴,۹۰۵,۷۹۵	۴۹٪
۱۳۷۰-۱۳۷۱	۱۰۲,۳۲۶	۸,۵۶۳,۱۸۶,۶۴۶	۲۹۲٪
۱۳۷۱-۱۳۷۲	۱۱۵,۸۶۱	۱۰,۷۹۴,۶۹۳,۴۳۲	۱۹۱٪
۱۳۷۲-۱۳۷۳	۶۱,۴۳۷	۵,۸۰۷,۱۶۹,۳۴۳	۸۷٪
۱۳۷۳-۱۳۷۴	۱۶۵,۳۴۷	۱۶,۵۹۷,۸۳۰,۰۴۶	۱۵۵٪
جمع	۴۸۸,۵۸۱	۴۲,۸۴۵,۲۷۰,۹۹۵	

در حال حاضر بیش از ۵۰ کشور در مناطق مختلف جهان، بیمه محصولات را در جهت حمایت از تولیدات کشاورزی و حمایت از این بخش به کار گرفته‌اند و همه آنها خسارتهای مالی حاصل را جبران می‌کنند. برنامه بیمه محصولات کشاورزی در کشور ما دوره آموزشی خود را از سر گذرانده و تجارب ارزشمندی را که از ۱۲ سال کار در فضایی نا آشنا با فرهنگ بیمه کسب کرده‌است پشتوانه و زیربنای برنامه‌ریزی‌های بلندنظرانه قرار داده است؛ حاصل کار، فقط در دوره جاری پورشش ۱۸ محصول زراعی و دام و طیور و آبیان پرورشی در سطح ۲۶ استان کشور با صدور بیش از ۳۳۰ هزار بیمه‌نامه و پرداخت غرامتی معادل ۸/۸ میلیارد ریال در پنج ماهه اول سال است.

در قانون برنامه دوم پنجساله توسعه اقتصادی کشور، جایگاه خاص بیمه محصولات کشاورزی که از سیاستهای مؤثر در توسعه این بخش به‌شمار می‌رود به خوبی دیده شده است و مسئولیت گسترش پورشش بیمه‌ای به ۵۰ درصد زراعتها و باغات و دامهای کشور و ۱۰ درصد سرمایه‌گذاری‌های مردمی در بخش جنگل و مرتع بر دوش صندوق بیمه

نهاده شده است. ایجاد فضای اطمینان بخش برای تولید کنندگان محصولات که در بازارهای جهانی قابلیت عرضه دارند یکی از هدفهای بیمه محصولات در بخش کشاورزی است و بیمه محصولاتی چون خرما، انگور (برای تهیه کشمش)، سیب، انار، پسته و مرکبات می تواند با تضمین روند تولید این محصولات و استمرار عرضه آنها نقش مؤثری در تأمین درآمدهای غیرنفتی کشور داشته باشد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی